

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Έγγραφο συνόδου

23.11.2009

B7-0172/2009

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνεχεία δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού

σχετικά με την παγκόσμια σύνοδο κορυφής του FAO για την επισιτιστική ασφάλεια – εξάλειψη της πείνας από τον κόσμο

José Boné, Martin Häusling, Franziska Keller, Alyn Smith, Μιχάλης Τρεμόπουλος
εξ ονόματος της Ομάδας Verts/ALE

RE\797298EL.doc

PE432.788v01-00

EL

Ενωμένη στην πολυμορφία

EL

B7-0172/2009

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την παγκόσμια σύνοδο κορυφής του FAO για την επισιτιστική ασφάλεια – εξάλειψη της πείνας από τον κόσμο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη δήλωση της 1ης παγκόσμιας συνόδου κορυφής για την επισιτιστική ασφάλεια, που οργανώθηκε από τον FAO και πραγματοποιήθηκε από τις 13 έως τις 17 Νοεμβρίου 1999,
 - έχοντας υπόψη τη δήλωση της παγκόσμιας συνόδου κορυφής για την επισιτιστική ασφάλεια, που εγκρίθηκε από τα μέλη του FAO στις 16 Νοεμβρίου 2009,
 - έχοντας υπόψη τη διεθνή αξιολόγηση της γεωργικής γνώσης, επιστήμης και τεχνολογίας για την ανάπτυξη (IAASTD) του ΟΗΕ, που δρομολογήθηκε από τον FAO και την Παγκόσμια Τράπεζα, υλοποιήθηκε από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP), το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP), την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ) και την UNESCO, και διατύπωσε διεξοδικές συστάσεις προς τις κυβερνήσεις σχετικά με τους τρόπους ενίσχυσης των βιώσιμων γεωργικών συστημάτων και εξάλειψης της πείνας και της φτώχειας,
 - έχοντας υπόψη το πρόσφατο δημοσίευμα επιφανών επιστημόνων στο *Nature* με θέμα «Ένας ασφαλής χώρος δραστηριοποίησης για την ανθρωπότητα», το οποίο αποτιμά ποσοτικά τα πλανητικά όρια των μη βιώσιμων συστημάτων παραγωγής, συμπεριλαμβάνοντας πτυχές όπως οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η απώλεια βιοποικιλότητας, οι κύκλοι του αζώτου και του φωσφόρου και η διαχείριση των υδάτων,
 - έχοντας υπόψη τις συνέπειες στην κλιματική αλλαγή, τη δημόσια υγεία και την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια από τις παγκόσμιες τάσεις των διατροφικών συνηθειών, όπως αναλύονται στη μελέτη φυσικών πόρων του Κοινοβουλίου (IP/A/STOA/IC/2008-180),
 - έχοντας υπόψη τη δέσμευση της ΕΕ υπέρ της συνοχής της πολιτικής για την ανάπτυξη, με την έννοια ότι δεν θα λαμβάνονται σε άλλους τομείς μέτρα που αντιστρατεύονται τους αναπτυξιακούς στόχους (Ευρωπαϊκή Συναίνεση για την Ανάπτυξη, 2005· Συνθήκη της Λισαβόνας),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αντιπρόσωποι 185 χωρών δεσμεύτηκαν, κατά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής για τον επισιτισμό του 1996, να μειώσουν στο μισό τον αριθμό των πεινασμένων έως το 2015· ότι πάνω από 40 εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν από πείνα κάθε χρόνο· ότι οι γεωργοί οικογενειακών εκμεταλλεύσεων, οι βοσκοί και οι αγροεργάτες αντιπροσωπεύουν πάνω από το μισό του παγκόσμιου πληθυσμού και είναι τα κυριότερα θύματα της πείνας,

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των πεινασμένων στον κόσμο, αντί να μειωθεί, υπολογίζεται τώρα από τον FAO πως έχει υπερβεί το ένα δισεκατομμύριο το 2009, επί συνολικού παγκόσμιου πληθυσμού έξι δισεκατομμυρίων, ενώ ο πλανήτης θα μπορούσε σήμερα σύμφωνα με τον FAO να τρέφει 12 δισεκατομμύρια άτομα,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τελική δήλωση της παγκόσμιας συνόδου κορυφής του 2009 για τον επισιτισμό δεν αναλύει επαρκώς γιατί απέτυχε η εξάλειψη της πείνας ούτε διατυπώνει σαφείς προτάσεις για την ενίσχυση της καταπολέμησης της πείνας, αλλά απλώς μεταθέτει την καταληκτική ημερομηνία για την επίτευξη του στόχου της εξάλειψης της πείνας στο 2025,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παγκόσμια μείωση των δημόσιων επενδύσεων στη γεωργία και στην ανάπτυξη της υπαίθρου κατά την τελευταία δεκαετία έχει αποδυναμώσει τη σταθερότητα της παγκόσμιας προσφοράς τροφίμων, ενώ οι εμπορικές επενδύσεις σε μια προσανατολισμένη στις εξαγωγές παραγωγή συχνά πραγματοποιήθηκαν στις αναπτυσσόμενες χώρες εις βάρος της εγχώριας προσφοράς τροφίμων,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξαγωγικές επιδοτήσεις και η επισιτιστική βοήθεια από την ΕΕ και τις ΗΠΑ υπήρξαν μια βασική αιτία για την καταστροφή των αγροτικών τρόπων επιβίωσης και των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων ιδιοκατανάλωσης στις αναπτυσσόμενες χώρες και, κατά συνέπεια, άφησαν εκατομμύρια οικογένειες χωρίς γη και αξιόπιστη πρόσβαση σε τρόφιμα ή χωρίς επαρκές εισόδημα για τη διατροφή τους,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναλογία της αποδασωμένης γης και των γεωργικών πόρων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ζωοτροφών, κρέατος και βιομάζας για αγροκαύσιμα έχει αυξηθεί, συμβάλλοντας σημαντικά στην ακραία μεταβλητότητα της τιμής των τροφίμων και ενθαρρύνοντας μια παγκόσμια κερδοσκοπία στα γεωργικά βασικά προϊόντα,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, τις τελευταίες δεκαετίες, η Παγκόσμια Τράπεζα, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου έχουν επιβάλει μέτρα εμπορικής φιλελευθεροποίησης στις αναπτυσσόμενες χώρες, κάτι που έχει εντείνει τον αθέμιτο ανταγωνισμό στον γεωργικό τομέα εις βάρος της τοπικής προσφοράς τροφίμων και των βιώσιμων συστημάτων γεωργικής εκμετάλλευσης,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (IPCC) προβλέπει επιδείνωση της γεωργικής παραγωγικής ικανότητας και παραγωγής στις περισσότερες χώρες της υποσαχαρικής Αφρικής,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κλιματική αλλαγή έχει σοβαρό αντίκτυπο στη γεωργία, για παράδειγμα με τη μορφή μειωμένων αποδόσεων λόγω ανεπάρκειας νερού, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται οι γεωργικές δραστηριότητες, ιδίως στις φτωχότερες χώρες,
1. τονίζει εκ νέου ότι η πρόσβαση σε επαρκή και θρεπτική τροφή αποτελεί βασικό ανθρώπινο δικαίωμα, το οποίο συμπεριλαμβάνεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και πρέπει να προστατεύεται μέσω κοινής δράσης των κυβερνήσεων, των διεθνών οργανισμών και των εταιρικών οντοτήτων· υπογραμμίζει ότι η αφαίρεση ή απόρριψη του δικαιώματος αυτού πρέπει να θεωρείται παραβίαση ενός οικουμενικού ανθρώπινου δικαιώματος·

2. θεωρεί ότι η πραγματική καταπολέμηση της πείνας απαιτεί να υιοθετηθούν διεξοδικές πολιτικές για την ενίσχυση της βιώσιμης γεωργίας και των βιώσιμων συστημάτων προσφοράς τροφίμων, στις οποίες θα περιλαμβάνονται πολιτικές για τη γεωργία, την ανάπτυξη της υπαίθρου και την αλιεία, κατά τρόπο ώστε να βελτιωθεί η δυνατότητα των αναπτυσσόμενων χωρών να τρέφουν τον πληθυσμό τους αντί να υπονομεύεται η εγχώρια προσφορά τροφίμων από φτηνές εισαγωγές· όποτε υπάρχει ανάγκη, οι αναπτυσσόμενες χώρες πρέπει να μπορούν να αυξάνουν τους εισαγωγικούς δασμούς τους ή να περιορίζουν τις εξαγωγές γεωργικών βασικών προϊόντων, χωρίς να υπάρχει αρνητικός αντίκτυπος στις χώρες εισαγωγής τροφίμων·
3. πιστεύει ότι η καταπολέμηση της πείνας πρέπει να βασίζεται στην αναγνώριση του δικαιώματος στην επισιτιστική κυριαρχία, που ορίζεται ως η δυνατότητα μιας χώρας ή περιφέρειας να εφαρμόζει δημοκρατικά τις δικές της πολιτικές, προτεραιότητες και στρατηγικές με στόχο την προστασία της επιβίωσης του πληθυσμού και των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων του, και ότι οι αρχές αυτές πρέπει να υπερισχύουν έναντι της εμπορικής φιλελευθεροποίησης, της άρσης των ρυθμιστικών περιορισμών και της ιδιωτικοποίησης, χωρίς να υπάρχει αρνητικός αντίκτυπος στις χώρες εισαγωγής τροφίμων·
4. επικροτεί την ομόθυμη συμφωνία της συνόδου κορυφής για τον επισιτισμό ότι οι μικροί γεωργοί αποτελούν το κλειδί για την καταπολέμηση της πείνας και της φτώχειας και ζητά να αντικατοπτρίζεται καταλλήλως το συμπέρασμα αυτό στις μελλοντικές πολιτικές της ΕΕ για την ανάπτυξη, τη γεωργία, την αλιεία και το εμπόριο· υπογραμμίζει επίσης ότι η αλιεία μικρής κλίμακας έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την επισιτιστική ασφάλεια στις παράκτιες ζώνες·
5. χαιρετίζει την εξελισσόμενη μεταρρύθμιση της Επιτροπής για την Παγκόσμια Επισιτιστική Ασφάλεια (CFS) και προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προσηλωθούν σε μια ανανεωμένη και ολόπλευρη συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων για την κατανίκηση της πείνας και της φτώχειας·
6. εκφράζει τη βαθειά του ανησυχία για τις τρέχουσες εξαγορές γεωργικής γης από ξένους επενδυτές, ιδίως στην Αφρική, μια διαδικασία που συχνά υποστηρίζεται αφανώς από τις κυβερνήσεις και υπάρχει κίνδυνος να υπονομεύσει την τοπική επισιτιστική ασφάλεια· επισημαίνει τις εκτεταμένες επιπτώσεις της διαδικασίας αυτής από την άποψη μιας μη βιώσιμης διαχείρισης της γης καθώς και της άρνησης της πρόσβασης στους εγχώριους επισιτιστικούς πόρους· εκφράζει επίσης ανησυχία για τον βαθμό στον οποίο η ΕΕ και άλλες χώρες υπερπόντιας αλιείας αποκτούν πρόσβαση στα ιχθυαποθέματα και στα ύδατα των αναπτυσσόμενων χωρών, κάτι που ενδέχεται να οδηγήσει σε υπεραλίευση, η οποία μπορεί με τη σειρά της να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την προσφορά αλιευμάτων στις αγορές των χωρών αυτών·
7. προτρέπει τον FAO και τα κράτη μέλη να αποτρέψουν αυτές τις δυσμενείς επιπτώσεις της εξαγοράς γεωργικής γης, όπως την απαλλοτρίωση της παρουσίας μικρών γεωργών, τη μη βιώσιμη χρήση της γης και των υδάτων και τις επισιτιστικές ταραχές που προκαλούνται από την έλλειψη τροφίμων, και να εργασθούν στην κατεύθυνση κοινών κανόνων και νομοθετικών πρωτοβουλιών, αναγνωρίζοντας το δικαίωμα του πληθυσμού κάθε χώρας να

ελέγχει τη γεωργική γη και άλλους φυσικούς πόρους που έχουν κρίσιμη σημασία για την επισιτιστική του ασφάλεια·

8. καλεί την Επιτροπή να πραγματοποιήσει πλήρη εκτίμηση αντικτύπου, η οποία να λαμβάνει υπόψη τις εκτός ΕΕ συνέπειες από τις πολιτικές και τα προγράμματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, της κοινής αλιευτικής πολιτικής, της πολιτικής για την ανάπτυξη και το εμπόριο, καθώς και του «μηχανισμού για την ταχεία αντιμετώπιση των διογκούμενων τιμών των τροφίμων στις αναπτυσσόμενες χώρες», ώστε να διαμορφωθεί μια συνεκτική αντίληψη για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια με βάση τη βιωσιμότητα και να ενισχυθεί η συνοχή της πολιτικής για την ανάπτυξη·
9. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν δίκαιους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς και έννοιες συμμερισμού βαρών στην προσαρμογή του κλίματος κατά τις επικείμενες διαπραγματεύσεις της Κοπεγχάγης, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στο να γίνει η αναπόφευκτη στήριξη των φιλικών προς το κλίμα γεωργικών πρακτικών ένα συνεκτικό εργαλείο για την καταπολέμηση της πείνας, με έμφαση στις ανάγκες των μικρών γεωργών και των αυτοσυντηρούμενων αγροτών του Νότου·
10. προτρέπει την Επιτροπή και το Συμβούλιο να εγκαταλείψουν όλες τις εμφανείς και αφανείς μορφές εξαγωγικών επιδοτήσεων, που έχει αποδειχθεί ότι συμβάλλουν στην αύξηση της πείνας και της φτώχειας·
11. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν την αναπτυξιακή βοήθεια για να μειώσουν την εξάρτηση των γεωργών από τα ορυκτά καύσιμα και τις αγροχημικές εισροές, όπως τα τεχνητά λιπάσματα και τα ζιζανιοκτόνα, καθώς και από τις ποικιλίες σπόρων που χρειάζονται τέτοιες εισροές και υπόκεινται σε αποκλειστικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας· υποστηρίζει επιπλέον τη σταθεροποίηση των τοπικών και περιφερειακών γεωργικών συστημάτων που βασίζονται σε βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και παρέχουν στρατηγικά αποθέματα τροφίμων στις ίδιες τις αναπτυσσόμενες χώρες·
12. προτρέπει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν το μερίδιο της αναπτυξιακής βοήθειας που κατευθύνεται στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στη γεωργία και να καταπολεμήσουν τη χρηματοοικονομική κερδοσκοπία στα επισιτιστικά βασικά προϊόντα·
13. τονίζει την ανάγκη κοινών προσπαθειών προκειμένου να συνδυαστεί η καταπολέμηση της πείνας με την απαιτούμενη δράση για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, να ληφθούν συντονισμένα μέτρα για την αναχαίτιση οποιασδήποτε περαιτέρω συρρίκνωσης της γονιμότητας του εδάφους και της βιοποικιλότητας, δύο θεμελιωδών συστατικών στοιχείων των συστημάτων παραγωγής τροφίμων, να αυξηθεί η συνολική αποτελεσματικότητα και να μειωθεί η σπατάλη στις παγκόσμιες διατροφικές αλυσίδες, να προωθηθούν αγροοικολογικές μέθοδοι που προϋποθέτουν γεωργία χαμηλών εισροών και μια φιλική προς το κλίμα αγροδοασοκομία, και να βελτιωθεί η πρόσβαση στις τοπικές αγορές·
14. καλεί τον FAO, τις κυβερνήσεις-μέλη του και την Επιτροπή της ΕΕ να ακολουθήσουν τις συστάσεις, που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διεθνούς αξιολόγησης της γεωργικής γνώσης, επιστήμης και τεχνολογίας για την ανάπτυξη (IAASTD), για την αντιστροφή των

αντιλήψεων περί επιστήμης που βασίζονται στη μεταφορά τεχνολογίας από τα πάνω προς τα κάτω και την αντικατάστασή τους με αντιλήψεις περί καινοτομίας που θα έχει φορά από τα κάτω προς τα πάνω και θα είναι συμμετοχική και προσανατολισμένη στον γεωργό.

15. αποφασίζει να συγκροτήσει μια μόνιμη ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου σχετικά με τη συμβολή της ΕΕ στην επίτευξη της παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας, προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις για κοινούς άξονες δράσης όσον αφορά τις κυριότερες προκλήσεις, όπως προσδιορίστηκαν από την Επιτροπή, τις οποίες αντιμετωπίζει η βιώσιμη γεωργία, αλιεία και ανάπτυξη της υπαίθρου, δηλαδή την κλιματική αλλαγή, τη συρρίκνωση της βιοποικιλότητας, τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και των εδαφών και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
16. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι, με μία μόνο εξαίρεση, οι ηγέτες των κρατών μελών δεν συμμετείχαν στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής για τον επισιτισμό και καλεί τον Πρόεδρό του να εκφράσει τη λύπη του προς όλους τους συμμετέχοντες στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής για τον επισιτισμό και να ενθαρρύνει το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη του FAO να αναλάβουν συνεκτική δράση κατά της πείνας και της φτώχειας·
17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.